

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

ILLÜSTRERAD TIDNING

GRUNDLAGD AF

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

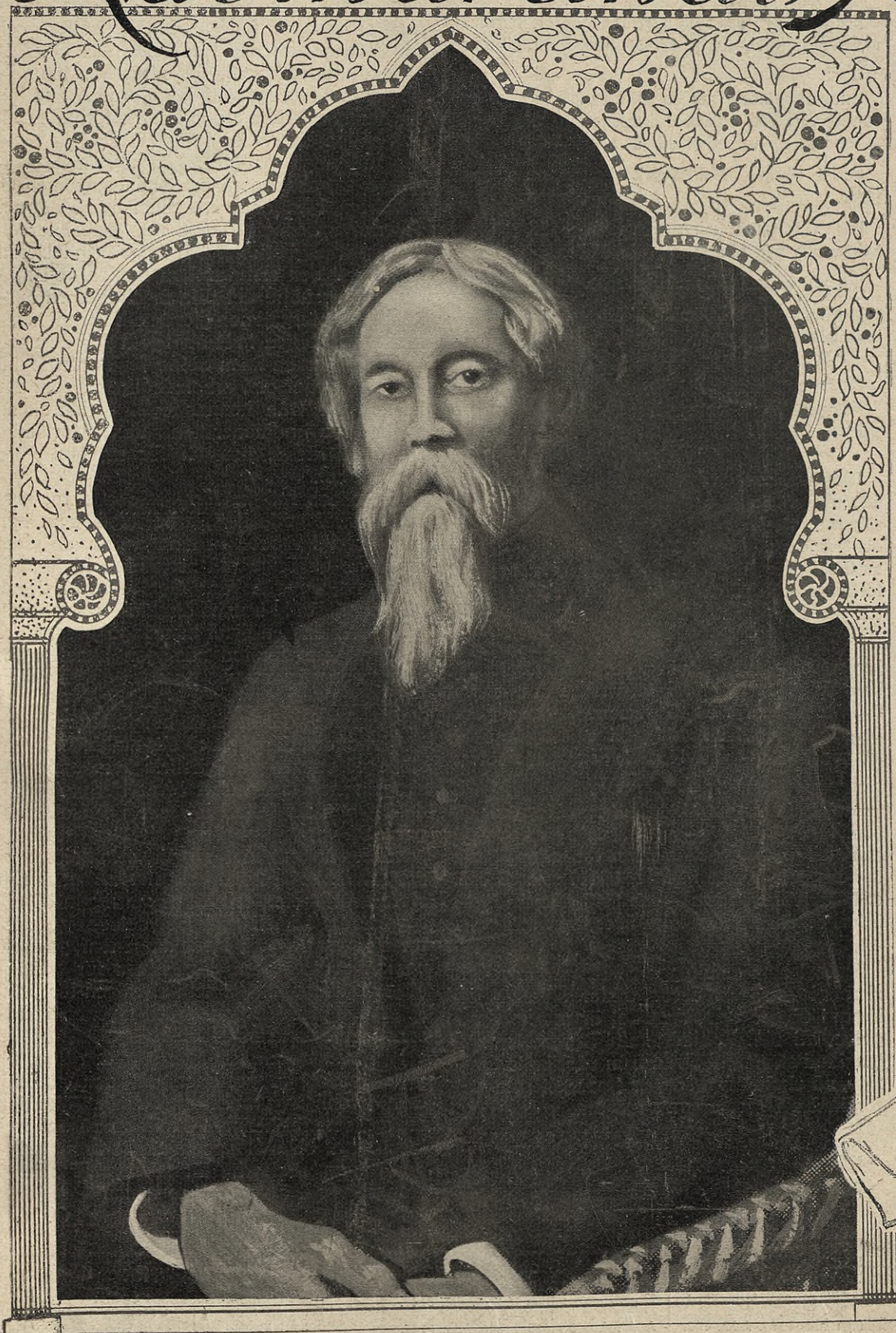
FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WAGNER.

SÖNDAGEN DEN 23 NOVEMBER 1913.

Rabindranath Tagore.

Några intryck af årets litteräre Nobelpristagare.

DET HÖR FÖRVISSO TILL EN AF livets stora händelser, när man på måfå öppnat en bok, som händelsevis kommit i ens händer, och man plötsligt finner att man upptäckt en vän för lifvet — en klar källa med friskt vatten i den torra öknen. Åtminstone kände jag det så en dag i våras, då jag första gången öppnade Rabindranath Tagores bok "Gitanjali", hvilken någon vänlig medmänniska stuckit mig i händerna. Först läste jag med intresse och förvåning dessa små poemer på engelsk rytmisk prosa, sedan kände jag mig gripen som aldrig förr. Från dessa enkla lättfattliga rader strömmade mot mig en fläkt från en bättre och

renare värld. Det var icke orden, det var inga konstnärligt formade rytmer, som smekte örat — i en enkel, märkvärdigt enkel dräkt bjöds man en ädel upphöjd själs vackraste tankar. Det var en blandning af poesi, religion och tillbedjan, dessa "Sångoffer", men icke en från världen afstängd askets meditationer, utan en praktisk tro omsatt i goda handlingar. Det var Victor Rydbergs rader "Bön med knäppta händer är ej nog, landtman, när du ber för markens gröda..." som kommo i mina tankar, när jag läste:

"Sluta upp med detta mässande och sjungande och radbandsfingrande! Hvem tillber du i detta ensliga mörka hörn i ett tempel med alla dörrar stängda? Öppna dina ögon och se att din Gud icke är inför dig.

Han är där hvarest odlarn plöjer den hårda marken och vägbyggaren bryter sten. Han är med dem i sol och regn och Hans klädnad är höljad af damm. Tag af dig din heliga mantel och kom lik-som Han ned till den dammiga jorden.

Förlossning? Hvar finnes förlossning? Vår Mästare själf tog med glädje på sig skapelsens band och är bunden vid oss för alltid.

Vakna upp ur dina meditationer och lämna åsido dina blommor och din rökelse. Hvad skadar det dig om dina kläder blifva trasiga och fläckade? Möt Honom och var med Honom i arbete och ditt anletes svett."

Jag hoppas en värdig penna en gång kommer att översätta Tagores dikter till svenska.* Självt har han gifvit den sin engelska form, men det är väl att förmoda, att de förlorat en del af sin ursprungliga skönhet sådana de måste ha varit då han skref dem på sitt eget modersmål. Det var en tid efter jag gjort bekantskap med hans diktning, som jag fick en biljett till en föreläsning — en af en serie af fem, som han gaf i London i somras. Det var med en viss spänning jag gick dit. Det händer ju ofta nog att personen gäckar våra förväntningar, där vi beundrat hans konst. Men Tagore var lik sin diktning. Nästan till ytterlighet enkel och flärdfri i dräkt och uppträdande — utan gester, poser eller konstgrepp. Med ett vackert hufvud med gråsprängd hår och skägg och en ovanligt fint skuren profil gör han intryck af att vara mellan 50 och 60 år. Det enda som öfverraskar är rösten. Den är nästan falsett och han läser sitt föredrag från bladet på ett egendomligt entonigt sjungande sätt, som knappast når salens bortre hörn. Hans engelska är oklanderlig, men han använder ofta citat på sitt modersmål — bengaliska. Han översätter dem efteråt men då märker man att det fattas något af den musik och värme, som han inlagt i det egna språket.

I sitt eget land lär han vara älskad så som det endast förunnas få människor att bli älskade. Den irländske författaren Yeats säger i sitt företal till "Gitanjali", att han frågat en indier hvad man i hans hemland tänkte om Tagore och denne svarade bl. a. att ingen poet i Europa tyckes vara så uppburen som han är bland dem. Han är lika stor i musik som i poesi och hans sånger sjungas från västra Indien in i Burmah, hvarhelst bengaliska talas. Han kommer från en familj som under många generationer födt stora män till världen — konstnärer, filosofer och skaldar.

* Som bekant har redan en översättning af Tagores "Sångoffer", verkställd af fru Andrea Buthschön, i dagarna utkommit på Norstedt & Söners förlag.

En bok med hans tidigare poem, mestadels kärlekssånger, har just nyligen kommit ut i London. Han kallar den "The Gardener". Jag fann en sång till jorden i den samlingen, som jag inte kan neka mig nöjet att försöka återge:

"Oändlig rikedom är icke din, o, min tålige och mörkhyade moder stoft.

Du sträfvar att fylla dina barns munnar, men födan är knapp.

Din gåfva af glädje, som du har åt oss, är aldrig fullkomlig.

De leksaker du gör åt dina barn äro bräckliga.

Du kan icke fillfredsställa alla våra hungriga förhoppningar, men skulle jag därför öfvergifva dig?

Ditt leende, som har skuggor af smärta, är ljufft i mina ögon.

Din kärlek, som aldrig vet af uppfyllelse, är mitt hjärta dyrbar.

Från ditt bröst har du närt oss med lif, men icke med odödlighet, det är därför dina ögon alltid äro vakna.

Under tidsåldrar har du arbetat med färger och sånger och ändock vardt din himmel aldrig byggd — endast ett vemodigt utkast.

Öfver dina skönhetsverk ligger en slöja af tårar.

Jag vill gjuta mina sånger in i ditt skumma hjärta och min kärlek in i din kärlek.

Jag vill tillbedja dig med arbete.

Jag har sett ditt ömhetsstrålände ansikte och jag älskar ditt sorgfyllda stoft, moder Jord."

Det finns också ett litet poem om barnet i "Gitanjali", en poesimättad fantasi, som på svenska skulle bli ungefär så här:

"Sönnen, som darrar på den lillas ögon — vet någon hvarifrån den kommer? Jo — det finns en sägen att dess hemvist skulle vara i féernas stad, där skogens skuggor endast få ett svagt ljus af lysmaskar. Där hänger det två skygga knoppar af förtrollning. Därifrån kommer sönnen och kysser den lilles ögon.

Leendet, som drager öfver den lilles läppar, då han sofver — vet någon hvar det blef födt. Jo, det finns en sägen att en ung blek stråle af nymänen berörde kanten af ett försvinnande höstmoln och där vardt leendet först födt i en dagbestänkt morgondröm — det leendet, som drager öfver den lilles läppar, då han sofver.

Den ljufliga mjuka friskheten, som blomstrar på den lilles lemmar — vet någon hvar den varit gömd så länge. Jo, då modern var en ung flicka låg den och drömde i hennes hjärta som ett ömt, stilla kärleksmysterium — den ljufliga mjuka friskheten, som blomstrat på den lilles lemmar."

Endast som en skugga af sin ursprungliga skönhet bli väl dessa dikter så som jag kunnat återge dem, men det är min öfvertygelse, att fast Rabindranath Tagore har sitt hemland så långt fjärran från vårt kalla Sverige, så skola hans sånger finna ett hem och förståelse i svenskarnas hjärtan.

KARIN KARLING.

London 14 nov. 1913.

Alma Broström †.

DEN ANDRA NOVEMBER d. å. afsomnade fru Alma Broström vid en ålder af 50 år. Hon var dotter till den på sin tid i Värmland kände bruksägaren Olof Bergström och hans hustru, båda människor af gammal-svensk kärnkraft och

bland en stor syskonskara, bland hvilken märkas de förut i denna tidning omnämnda systerarna, sånglärarinnan fröken Anna Bergström i Stockholm och den från Umeå för sitt arbete i hemslöjdens tjänst kända fru Emma Andelius, samt brodern, f. riksdagsmannen i första kammaren, brukspatron Alb. Bergström, af denna tidnings läsarinna skattad för sitt arbete för kvinnornas rösträttsfråga.

Under sina barndoms- och ungdomsårlärde hon sig känna och hålla af de stora arbetarskarorna vid faderns bruksegendom och förvärfvade där den förståelse och det deltagande för folkets lif och intressen, som följde henne lifvet igenom och gjorde det så lätt för henne att sätta sig in i deras förhållanden och hjälpa dem med råd och dåd.

Vid unga år gifte hon sig med d. v. järnvägs-, sedermera bruksljånstemannen G. Broström, som jämte två söner och en dotter öfverlevade henne. Denna ram innesluter ett mer än vanligt arbetsfyllt och välsignelserikt lif. Först och sist var hon makan och modern, som skötte det ofta mycket stora hushållet mönstergillt och gjorde allt för att hemmet skulle blifva ljust och godt för de uppväxande barnen samt sökte fostra dessa till den pliktrohet och arbetsduglighet, som var hennes arf från hennes eget föräldraham, hvars goda traditioner hon sålunda fortsatte. Därjämte räckte hon till för mycken yttre verksamhet.

Sjuka och falliga, föräldralösa barn, som hon skaffat goda hem, arbetslösa, som hon förhjälpit till arbete — många äro de, som jämte de anhöriga stå sörjande vid hennes alltför tidigt redda bår. Och utom af dessa alla, som kräfdes hennes direkta omtanke och hjälp, saknas hon djupt af många personliga vänner. Hon förstod nämligen konsten att vara "sina vänners vän", som ej alltför många andra.

I Filipstad, där familjen bodde sedan nära två årtionden tillbaka och där makarna byggt sitt eget vackra och gästfria hem uppe vid skogsbrynet, med utsikt öfver berg och sjö, deltog hon med stort intresse i sociala frågor. Så var hon medlem i styrelsen för barnavårdsnämnden och för hemslöjdsföreningen, hvilken senare hon startat under rätt stora svårigheter, drivnen af sin lifliga öfvertygelse om hemslöjdens betydelse, ej endast för bevarandet och utvecklingen af gammal vacker svensk slöjd, utan äfven för befolkningens ekonomi. Äfven i styrelsen för F. K. P. R. var hon sen flera år en mycket intresserad och verksam medlem.

Ja, hvem trodde, då man såg den lilla, till synes bräckliga gestalten, att den inneslöt den ovanliga arbetskraft och den okuffliga energi, som lät henne, trots lidanden och bekymmer af olika slag, som skulle brutit mången annan, räcka till för så mycket och så många! Frid öfver hennes minne!

O. M.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:

Helt år Kr. 6.50
Halft år > 3.50
Kvartal > 1.75
Månad > 0.75

Praktupplagan:

Helt år Kr. 9.—
Halft år > 4.50
Kvartal > 2.25
Månad > 0.90

Iduns Byrå o. Expedition,

Redaktionen: Riks 16.46. Allm. 98.03.

Red. Nordling: Riks 86.60. Allm. 4.02.

Verkst. direktören kl. 11—1.

Stockholm,

Mästerns Samuelsgatan 45.

Expeditionen: Riks 16.46. Allm. 61.47.

Annonskontoret: Riks 16.46. Allm. 61.47.

Kl. 9—6.

Kl. 9—6.

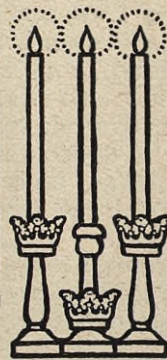
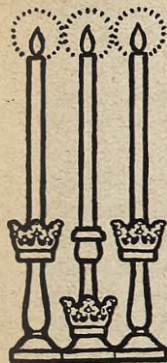
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 86.59. Allm. 43.04.

Annonspris:

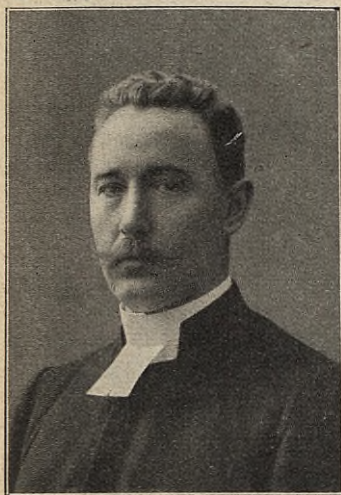
Pr millimeter enkel spalt:

25 öre efter text.
30 öre å textside.
20% förhöjning för särsk. begärd plats.

Utländska annonser:
30 öre efter text. 35 öre å textside. 20% förh. för särsk. begärd plats.

SVENSKT KYRKOLIF

Om den kyrkliga ungdomsrörelsen.

SÅSOM ETT AF DE MEST HOPPGIFVANDE TECKNEN på ett nyvackadt kyrkligt lif i Sveriges bygder har sedan flera år tillbaka den kyrkliga ungdomsrörelsen varit ansedd. Ett ungdomsförbund för hufvudstaden är ock bildadt och den förste ordföranden i dess styrelse, Pastor A. J. Holmbäck från Gustaf Vasa församling, kan härigenom med rik sakkännetid uttala sig om denna gren af ungdomsrörelsen, på samma gång hans erfarenhet och verksamhet sträcka sig öfver hela detta viktiga område af svenskt kyrkolif.

DET SAGES OFTA OM OSS präster, att vi bara klaga öfver tiden och dess ondska. Måhända är ett sådant omdöme i viss mån berättigadt. Delvis torde det grunda sig därpå, att vi i vår kallelse måste bekämpa drag och rörelser i tiden, som ej äro goda. Det är ej heller för oss allid behagligt att behöfva uppräda med klagomål, då vi hellre önskade berömma. Så kan nog hända, att mången erinrar sig ha hört klagomål särskildt öfver nutidens ungdom och dess moraliska eller religiösa hållning. Helt visst kunna också berättigade anmärkningar göras mot flera företeelser i det nutida ungdomslifvet och farhågor uttalas för Sveriges framtid. Men å andra sidan måste i sanningens intresse framhållas de många goda dragen hos den svenska ungdomen i närvarande tid. "Två väldiga strida om människans själ", heter det i en af de nya psalmboksförslagets psalmer. Det gäller äfven Sveriges ungdom för närvarande. Jag är då glad att ha fått den uppgiften af "Iduns" redaktion att säga några ord om den kyrkliga ungdomsrörelsen, hvilken jag ser såsom ett af de mest löftesrika tecknen i nutida svenskt kyrkolif och folkliif.

Den kyrkliga ungdomsrörelse, som för närvarande faktiskt går fram öfver landet, är ej något enhelligt helt, som är slöpt i alldeles samma former öfver allt. Den är mångfaldig som lifvet. Den har olika former och kynne allt efter de olika förhållandena i Sveriges skilda bygder. Den går fram på olika linjer, men syftar dock till samma mål. "Korsfarna" ha kanske mest allomfattande och kort uttryckt detta mål: "Sveriges folk — ett Guds folk". Och hvad ungdomen vidkommer har väl Stockholms kyrkliga ungdomsförbund i sitt motto: "Ungdomen för Kristus, för kyrkan, för fosterlandet", funnit ett kort och utförligt uttryck för rörelsens syfte. Detta är för öfrigt detsamma, som i Diakonistyrelsens anvisningar för organisation af svenska kyrkans ungdomsvård framställes sålunda: "Svenska kyrkans ungdomsvård har

till uppgift att så fostra Sveriges ungdom, att kristendomen må blifva den bestämmande makten i de ungas lif, samt helga deras naturliga gåfvor och krafter, så att de under en uppväxttid i andlig renhet och sundhet må utvecklas till goda medlemmar i kyrkan och det borgerliga samfundet." Den kyrkliga ungdomsrörelsen afer att samla de unga till uppbyggelse kring församlingens lifskällor och fostra dem till goda och ansvarsmedvetna medlemmar i hemmet, kyrkan och det borgerliga samhället.

När jag nyss sade, att den kyrkliga ungdomsrörelsen går fram på olika linjer, tänkte jag i första rummet på den kyrkliga ungdomsrörelsen ute i församlingarna och på den rörelse, som går fram i student-, gymnast- och seminaristkretsar, hvilken senare rörelse af helt naturliga skäl ej kan så nära anknytas till arbetet i församlingarna, men dock syftar till samma mål. Men jag tänkte också på den olika gestaltning, som ungdomsrörelsen fått i olika delar af landet. Somligstädes har rörelsen organiserat sig under form af ungdomskretsar och föreningar, annorstädes arbetas utan denna organisation. Allom bekant är ju, huru vår kyrka omsluter ett fromhetslif, som är mycket olika i skilda bygder, och huru därför formerna måste växla. Så äfven i fråga om den kyrkliga ungdomsrörelsen.

Den icke organiserade verksamheten kan helt naturligt icke här beskrivas. Den i ungdomskretsar organiserade åter kan lättare skildras, enär den arbetar efter hufvudsakligen likartadt program. En viktig del, ja, en grundläggande del af verksamheten är bibelstudiet i ungdomskretsarna. Kvantitativt upptager det väl icke största delen af arbetet, men kvalitativt har det största betydelsen. Jag betonar då bibelstudium, ej blott bibelläsning eller bibelsamtal. Härill komma föredrag i kyrkohistoria, diakoni eller mission, kristlig sede- och samhällslära, lifsbilder ur församlingslifvet, rent undervisande föredrag i andra ämnen o. s. v. Firandet af stora kyrkliga och fosterländska minnen hör

gifvelvis med till det, som beaktas i det kyrkliga ungdomsarbetet. Så mycket som är möjligt med afseende på rådande förhållanden och tillgängliga krafter vill man ock låta de unga få tidens frågor dryflade och ställda i kristlig belysning. Somligstädes har man ock för de ungas vidare utbildning anordnat längre eller kortare kurser. Såsom uppfostrande och vederkvickande moment i rörelsen tager man naturligtvis sången. I förbigående skulle jag kanske få tillåta mig göra det uttalandet: en rörelses valör kan nog mätas däraf, om den förmått skapa sång, och då hurudan sången den skapat. Beträffande den kyrkliga ungdomsrörelsen hänvisar jag då bara till ett par sänger af biskop J. A. Eklund: "Fädernas kyrka i Sveriges land" och "Med Jesus fram!", hvilka gått ut öfver landet och sjungas öfver hela Sveriges land. Många andra kunde ock anföras, men måste förbigås. — Emellertid arbetar icke den kyrkliga ungdomsrörelsen enbart med teoretiska hjälpmedel för ungdomens fostran. Den har ju ett eminent praktiskt mål och använder därför äfven praktiskt arbete såsom medel. Ungdomens självverksamhet är en lösen. Ungdomens deltagande i praktiskt församlingsarbete är därför något självklart. Vi måste ju alla lära oss, ja, i tid lära oss att lefva för andra, offra oss för andra. Församlingsarbetet har här rika möjligheter för sådan öfning. Därigenom fostras vi att tänka och handla samfundsmässigt och blifva skickliggjorda för den uppgift, som föreligger enhvar, ung som gammal, i det gemensamma fosterlandet.

När jag ser tillbaka på den nuvarande kyrkliga ungdomsrörelsens upprinnelse och fortsatta utveckling och söker finna uttryck därför, måste jag åter använda en bild, som jag en gång förr i annat sammanhang användt. Därigenom vinner ock hvad jag nyss sagt om olika linjer men samma mål sin belysning. Jag tänker på en af våra stora norrländska älfvar, som flyter fram genom landet och innesluter i sig en väldig kraft. Rätt använd kan denna kraft uträtta stora ting till gagn för landet. Men kommer älfven ur sin strömfåra, kan detta ha förödande verkningar för landet. Källorna ligga långt uppe i fjällen, där massor af is och snö under långa vintrar hopats. Men vår och sommar stunda. Kraft från ofvan börjar verka. Solen smälter is och snö. Ur drifvorna sipprar vatten fram. Tusende små rännilar mötas från skilda håll. Mellan block och stenar leta de sig fram utför sluttningen. Snart blir det små bäckar, som kasta sig utför branterna. Af bäckarna bli åar. Hinder möta nog, men dessa kringgås eller öfvervinnas på andra sätt. Framåt går vägen tills åarna slutligen förenat sig till den mäktiga älfven, som sedan tjänar folket på mångfaldiga sätt.

I enskilda drag skulle denna bild kunna tillämpas på ungdomsrörelsen. Källorna, ja, de äro många och icke så lätta att utpeka. Liksom året har sina olika tider har kyrkan och folket ock sina olika tider. Länge hade det blåst kyliga, isiga vindar genom folket. Det är nog icke öfverdrift att säga, att det för några årtionden sedan rådde vinter i Sveriges land och folk. Därunder hopades och bundos en mängd krafter i folkliifvet. Men hos det stelnade och bundna började en längtan efter lif, efter rörelse att vakna. Det är Guds gåfva ofvanifrån, liksom solen smälter och löser det bundna vattnet. Särskildt de unga bundna och stelnade krafterna ha nu blifvit påverkade till frigörelse och aktivitet, till gagn för land och folk och kyrka. I unga

KLÄDNINGAR

till Kr. 3,50 per styck är väl billigt? Sänd Eder nerfäskade och oanvändbara klädning för kemisk tvätt och präsning till **Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B.**, Göteborg och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet.

Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vändor Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:

Finare Post-, Skrif-, Kople- och Tryckpapper samt kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

hjärtan här och där vaknade en längtan efter frigörelse ur den religiösa likgiltighetens sömn och ur otrons död. Det var i studentkretsar och i andra ungdomskretsar rundt om i landet. Man stod där längtande, sökande och spörjande. I rätta tiden gäfvos så män och kvinnor, som förstodo denna längtan och kunde samla de spridda unga krafterna. Små begynnelse här och där, tydande på ett omslag från vinter till vår, kunde förmärkas. Detta inträffar just omkring sekelskiftet. Såvidt jag känner bildades den första organiserade kyrkliga ungdomskretsen i Hedvig Eleonora församling i Stockholm det sista året på gamla århundradet. Därmed hade vi den första ungdomskretsen såsom ett led i församlingsarbetet. Andra följde inom kort. I den ena Stockholmsförsamlingen efter den andra upplogs ett organiseradt, kyrkligt ungdomsarbete, och nu finnas kyrkliga ungdomsföreningar i alla Stockholms församlingar. Men icke blott i Stockholm utan äfven ute i Sveriges skilda bygder synes tiden omkring sekelskiftet hafva varit mogen för påbörjande af ett särskildt ordnad kyrkligt ungdomsarbete. Ett kraftigt handtag till utveckling fick den här och där i bygderna påbörjade ungdomsverksamheten, när Allmänna Svenska Prästföreningen år 1904 tillsatte en "styrelse för kyrklig ungdomsvård". Ungdomssaken framfördes åter och åter vid möten och konferenser, anvisningar utarbetades, stiftsombud utsågos, en resesekreterare tillsattes m. m. Organ för rörelsen blef den redan förut af komminister D. Granqvist grundade tidningen "Sveriges ungdom", hvilken tidning under pastor Erland Björcks ledning kraftigt bidragit att sprida kännedom om den kyrkliga ungdomsrörelsens mål och medel ut öfver landet. Numera utgifves tidningen af Svenska kyrkans Diakonistyrelse, som efter 1910 af A. S. P. öfvertagit de uppgifter, dess styrelse för ungdomsvård förut fyllt. Svenska kyrkans Diakonistyrelse, som efter kyrkomötets beslut tillsattes år 1910, har bl. a. att verka för en rikare utveckling af församlingslivet. Därvid står såsom en af de betydelsefullaste uppgifterna att kunna främja den kyrkliga ungdomsrörelsens sunda och kraftiga utveckling. Ett särskildt utskott inom Diakonistyrelsen har sig denna uppgift anförtrödd. En prästman är redan anställd som sekreterare för ungdomsarbetet, och beslut är redan fattadt om anställande af ytterligare en sekreterare. På föredragsresor ute i landet och under arbetet å byrå skola dessa sekreterare lämna råd och upplysningar angående ungdomsarbetet och i öfrigt arbeta för rörelsens goda utveckling. Programbok för församlings- och ungdomsaftnar är af Diakonistyrelsen utgifven. Under utarbetning äro sångbok, handbok för ungdomsarbetet m. m.

Hvilken omfattning den kyrkliga ungdomsrörelsen numera fått framgår väl delvis af den omständigheten, att tidningen "Sveriges ungdom" nu räknar inemot 30,000 prenumeranter. Af de små begynnelseerna ha blifvit bäckar och åar — ja, kanske snart en älf. Liksom de små rännilarna funno hvarandra och förenade sig till bäckar och dessa sedan till åar, så har det ock skett här. De till en början ensamt stående ungdomskretsarna ha fått kontakt med hvarandra. I vissa delar af landet hafva de rentaf närmare sammanslutit sig till förbund. Så är fallet i Stockholm, där sedan hösten 1906 en gemensam organisation finnes, hvilken under namn af Stockholms kyrkliga ungdomsförbund nu innesluter 23 kyrkliga ungdomsföreningar med om-

kring 1,500 medlemmar.* Närmast därefter i tiden kommer Lunds stifts kyrkliga ungdomsförbund, som räknar omkring 50 ungdomskretsar med omkring 3,100 medlemmar. Yngst är Linköpings stifts ungdomsförbund med öfver 40 ungdomsföreningar.

Och nu, hvad vänta vi? Det ligger i den bild jag använt. Vi vänta, att den framträngande kyrkliga ungdomsrörelsen skall blifva en verklig kraft till vårt folks sedliga och kristliga förnyelse i och genom församlingsarbetet. Vi vänta och hoppas, att rörelsen skall gå fram och fördjupas — kanske bli mera stilla, men djupare och kraftigare.

Såsom älfven i sitt första lopp har det svårare, är strid och forsande, men sedan blir mera djup och lugn och därför äfven bältre kan återspegla himmelen.

"Framåt vår hoppfyllda längtan går:
Ungdomen kristnad är Sveriges vår,
Sveriges framtid och hälsa."

A. J. HOLMBAK.

Mannens frångmål — och kvinnans.

"MANNENS FRÅNGMÅL" SÄGER förf. på ett ställe: "— — — och en man i det allmänna åskådningssättet icke har någon annan elementär skyldighet än att försörja sig själf." Menar verkligen förf., att hustrun skulle försörja, icke allenast sig själf, utan äfven barnen? Jag gratulerar i så fall förf:s blifvande maka, ty aldrig kan förf. väl redan vara gift och säga, att skötseln af ett hem ej tar mycket af hustrun intresse och krafter i anspråk?

Å andra sidan delar jag hjärtligen förf:s åsikt, att det är "en ofrihetens och ägandets sinnebild," när en kvinna "på sin kropp bär kläder och prydnader, plagg för plagg skänkta af mannen". Om han nämligen betraktar dem "som skänkta."

När en kvinna varit van att den sista i hvarje månad uppbära sin lilla, men obestriddigen förtjänta lön, skall det utan tvifvel bära emot att behöfva be mannen om pengar, för hvar gång hon eller barnen behöfva något nytt i klädväg, ja t. o. m. till den mat mannen dagligen själf äter. Det finns verkligen sådana äktenskap och bland dem icke få, där hustrun betraktar denna maktfördelning som fullt tillfredsställande och naturlig. Den kan vara det, men endast i de fall, då hustrun är en liten naiv varelse utan begrepp om penningens värde, men en före sitt äktenskap sig själf försörjande kvinna är i nationio fall af hundra skickligare i att sköta pengar än den f. d. ungarlen.

Mannen skall försörja sig själf, men också — hvilket är helt naturligt — sina barn och därtill värdera sin hustrus arbete i hans hem och det i något högre grad än en tjänarinnas. Den senare har ju mat och husrum och därtill lön i reda pengar, för att inte tala om den frihet hon åtnjuter i jämförelse med husmodern. Om mannen har, som förf. förutsätter, minst 400 kronors månatlig inkomst, borde han ha råd att, utom de förmånen i natura, som en tjänstflicka har, bevilja hustrun ett fixerat belopp per månad, för hvars användande, till kläder, böcker och nöjen,

* De som intressera sig för ungdomsverksamheten i Stockholm, torde skaffa sig "Ungdomens årsbok", utgifven af Stockholms kyrkliga ungdomsförbund.

hon ej är skyldig honom redovisning. Denna sin "månadslön" bör hon ock förvalta så, att den förslår till hennes personliga utgifter.

Har hustrun före sitt giftermål något, som hon kallar sitt eget, eller om det är troligt att hon kommer att få — t. ex. genom arf, eller sitt arbete — bör det vara hennes plikt både mot sig själf, sin make och eventuella familj att genom paktum säkerställa denna sin egendom. Afkastningen därpå är då alltid hennes och bidrar till att göra henne själfständigare.

Det är ovärdigt af en man att ha sådana lyxvanor — alkohol, nikotin — att han med tre- till femtusent om året måste räkna med hustruns förvärfarbete utom hemmet för att våga ett äktenskap. Skulle hemmets arbete ej taga en sådan mans hustrus hela tid och intresse i anspråk, bör hon ej på arbetsmarknaden konkurrera med dem af sina medsysterar — gifta eller ogifta — som måste arbeta för ett knappt uppehälle och ej för att möjliggöra en fördärfilig lyx. Har hon intelligens och energi tillöfvers, torde det vara henne lätt att finna något annat nyttigt att fylla ut sin tid med.

Pontus Wikner har på sin tid behandlat "mannens frångmål" i ett föredrag, sedermera utgifvet i broschyr och kalladt "Kulturens offerväsen". Jag ber: läs den!

I "Barnets århundrade" har Ellen Key sagt några ord mot kvinnans pekuniära beroende af mannen och hans orimliga nedtyngande genom näringsomsorgerna. Som botemedel föreslås samhällets betryggande af moderns tillvaro.

" — — — la femme est faite pour souffrir. et l'homme pour être souffert..." (Octave Feuillet.)

LOUISE, s. b. k.

P. S. och svar.

MINA ARADE KVINNLIGA OPPONENTER tyckas i allmänhet ha förbisett, att en liten handväska inte kan rymma lika mycket som en rustvagn. Min artikel om mannens frångmål afsåg gifvelvis ej någon allsidig eller ens mångsidig framställning af äktenskapets vådor. Jag hade fullt afsiktligt bortsett från kvinnans eventuella svårigheter för att, i motsats till de flesta skribenter i ämnet, betona mannens vrånga ställning och påminna om hur förklarligt det är, om han känner sig litet trött på att i dessa hårda tider uppbära rollen af stark manlighet och sagolik förvärfsduglighet, af gentleman och kämpe.

"Fru Signe", som likt flertalet kvinnor svarar på hvad hon tror, att man sagt — mindre på hvad man verkligen sagt — polemiserar mot min förmenta ringaktning för den husliga kvinnan i en omfattande familj på svag ekonomisk bas. Af uppsatsen i dess helhet bör ha framgått, att jag blott önskat understryka orättvisan i den åsikt, som vill binda kvinnan såsom kvinna vid hemmets hård. Jag anser, att en i sitt hus regelbundet arbetsam fru må betraktas som en yrkesutövare och få sitt arbete ordentligt löndat, delvis i form af pengar, liksom hvarje annan människa*). Den nuvarande godtyckligheten i detta afseende utgör en fläck på det äktenskapliga samlifvet, och här har manligt småsinne, snål gammaldags patriarkalism, en skuld att utplåna.

* Sedan detta skrifs nådde mig ett inlägg, undertecknad "Louise, s. b. k." hvilket samtidigt införes. Som synes har dess förf. framhållit just detta naturliga önskemål.

För hudens vård och ansiktets skönhet

CRÈME SIMON

J. SIMON,
PARIS.

K. ANDERSON

Enda skönhetsmedel som icke irriterar huden.

GRATIS

erhåller enhvar vid rekvisition min rikt illustrerade praktikatalog med ringmål, med tusentals juvel-, guld- och silfverpiesser illustrerade i värden till miljontals kronor. — — —

KUNGL. HOFJUVELERARE.
JAKOBSTORG 1. REGERINGSG. 19-21.

Frånsedt en alltför optimistisk uppfattning af giff kvinnas trohetskraft synes mig fru Gertrud Runcrantz' värdefulla och välformade replik svag egenligen endast i en passus: den ömtåliga punkten om det olika begrepps-innehållet i mannens och kvinnans "heder". Hon profeterar likhetsstecken mellan de två, och i detta fall räcker hon sin humana hand åt 80-talets, kanske också senare, författarinnor, som förfäktat kvinnans erotiska jämställhet med mannen. Önskemålet har varit verklighet. Under den s. k. upplysningstiden hörde det ju till god ton att tillmäta kvinnan all möjlig frihet i kärleksting, i lätt-sinne eller uppriktig passion, en fördomslöshet, som hos oss lämpligen kan afläsas i ett par af Kellgrens ungdomsdikter. Men upplysningstidens åskådning vilja vi säkert inte ha tillbaka.

Till slut vill jag gärna påpeka, att ens erfarenhet, t. ex. i äktenskapsfrågan, inte nödvändigt behöfver vara af direkt personlig art. Man kan inse och veta åtskilligt ändå och — hvarför inte — skriva en artikel i ämnet. För att ta ett analogt fall — jag har alltid tyckt, att Lenau öfverdref en smula, när han ville låta korsfästa sig, bara för att en äkta och öfvertygande, förtviflansfylld dikt skulle kunna bli till.

Med full ärlighet och med frihet från egna känslomotiv som förutsättning kan man icke se annat än pessimistiskt på äktenskapet, två viljors enligt afsikt lifslånga boende under samma tak. Som regel — med många dyrköpta undantag — gälla nog nu mera än någonsin den kärnfriskt skeptiska fru Lenn-grens ord:

Den största glädje, jorden har,
man njuter netto ätta dar
från knäfallet vid kullerstolen;
så blir den äkta makan kall
och mannen lurad, glädjen all.

ERIK NORLING.

Evigheten.

En novell från kriget.

Å FRANSKA SJUKHUSET I Péra ligger löjtnant Sheker-Ahmed-Bey, sårad af en granat-flisa, som sprättat upp båda bröstvärtorna och klippt af vänstra axelns bindmuskler.

Sårfebern har emellertid gifvit sig, och de första läkesymptomen inträdf. Bekanta och vänner ha fått lof aflägga besök för att muntra upp sjuklingen. Man dricker sitt kaffe vid sängen, och rummet står tjockt af cigarrettrök.

Sheker-Ahmed-Bey har många vänner. Nära anförvant till Plevnas berömde försvarare, Ghazi-Osman-Pascha, som nu gått till sina fäder, följes hans sjukdomsförlopp med långt större intresse, än annars skulle varit fallet vid en tidpunkt, då så godt som hvarje familj har sina speciella offer att sörja eller oroas för.

Den unge Bey'en är väl mycket västerlän-ding för att inte ha en del synpunkter, afvi-kande från de allmänna orientaliska. Han har fått en god del af sin militära uppfostran i Tyskland, och är väl förtrogen med det diplomatiska intrigspel, som drar i trådarna, så snart det gäller den lumpna affär, som etiketterats med namnet Balkanfrågan, men i själfva verket inte är annat än ett operett-spel, iscensatt af Stor-Europa och med bi-träde af ett par tjog österrikiska och italien-

ska exportörer speladt af en tredjeklass-en-semble, bestående af de kritiklösaste och virrigaste hjärnor i det på narraktighet och dumdryghet så öfersvämmade landområdet söder om Donau, gränsen mellan utformad viljekraft och känslolöshetade vinglerier.

Man politiserar friskt med sjuklingen, och de senaste tidningstelegrammen flyga som rifna trasor genom luften, trodda af ingen, slukade af alla.

— Nå, säger den länge tyske reservryttmästaren, som leker militärt utskickad sakkunnig för ett par nordtyska veckoblad, hvad är kontentan af er uppfattning om det moderna kriget, mon cher Bey?

Sheker-Ahmed-Bey ler ett stilla, svårmodigt leende. De tunna rökslingorna stiga i klufven stråle upp genom näsborrarna, där han något trött sjunkit tillbaka på kuddarna.

— La guerre c'est la barbarie! Men ändock, man dricker krigets sensationer som ett eterrus. Man får efter några dödsimpregnerade timmar en slags faiblesse för faran. Man åstundar erfara ännu kallare aningar än de, som de första kulmättade timmarna spela upp sin grafsång i ens unga öron.

— Men tror ni inte, insmyger ryttmästaren med ett urskuldande leende, att det är till dels er religion, som...

— Nej, det tror jag inte. Jag står i det fal-lit utanför gränserna.

— Men den första dödsförnimmelsern — var inte den något jämförlig med den schavottsläpade delinkventens kväljande ängslan inför det stora afgörandet?

— Inte delinkventens, men kanske martyrens.

Santalet hade efter hand slocknat af i smågrupperna, och man koncentrerade sin uppmärksamhet kring den sårade.

— Jag hade egenligen endast vid ett till-fälle känslan af att stå inför något så öfver-väldigande stort, att mina sinnen som créa-ture inte förmådde mäta upp det.

— Och det var?

— Vid Lule-Burgas.

— Ah, er första drabbning.

— Ja, och enda.

— Berätta! Om det nu inte tröttar er allt-för mycket...

— Pas du tout! Nå, ni veta ju, hur olycklig denna affär blef för vår armé. Inte därför att den saknade mod och vilja att låta sig offras, utan därför, att vi alla stodo där med maktlösa händer, oföretagsamma som barn, emedan vi inte hade någonting att möta fienden med, något likvärdigt, något som ens kunde ge oss den klenaste utsikt till, om inte seger, åtminstone hederligt nederlag. Men under det vi öfveröstes af smält bly från världens modernast snabbskjutande maskinkanoner, hade vårt folk inte annat att stå och tumma på än sina gamla mauser af cylindertypen. Efteråt när jag tänker på denna första timma, får jag lust att jämföra den med en liknande situation fast under andra omständigheter, som jag såg i ert Potsdam en brännhet sommardag. Där hölls folkmöte, och åtminstone ett tiotusental människor stodo packade kring en talarstol, alla i ljusa, tunna kläder. Så skars skyn af en blix, ett brak hördes, och det ärgaste ösregn, jag vet mig ha varit med om, piskade de arma människorna genomvåta, innan de hunnit under ett träd eller nått något af de där små värds-husen med sitt öl och sin korf, som trängas kring platsen.

Men nu var det fråga om min personliga stämning denna dag vid Lule-Burgas. Pahl! Sin egen stämning hade man knappl. Man

var blott ett litet nervknippe i det gemensamma stora nervbylle, som reflekterade hvarje mänsklig yftring af spänning och energi öfver de långa linjerna. En stund var dock min egen — på den mötte jag evig-heten.

Ni le, messieurs! Förstå mig rätt! Det var inte så, att jag hade några hallucinationer, beroende på illa balanserade känslut-brott, eller ännu mindre hade förnimmelser af det problematiska varat andra sidan den stora förlåten. Mitt möte med evigheten var ett försök att mäta tidsbegrepp, som äro direkt skurna bitar ur det oändliga.

Ett ögonblick — och jag skall ha försökt att med ord tolka för er, hvad jag vill ha uttryckt! Eh bien, jag är till min innersta kärnas väsen mera västerlänning än turk. Nå, min mor var ju ren fransyska, och hela min ungdom har jag tillbragt med kyliga germa-ner, alltför realistiskt lagda för att de inte skulle snart nog ha kramat ur mig min faders tro på Kismet, och kommit mig att känna mig som en af dessa tusen varelser af kött och blod, som lefva och andas och älska och njuta och vilja lifvet, så länge ett imperativt måste inte utan vidare vrider det ur deras vanmäktiga händer.

Nu förstå ni kanske, hurudan min allmänna blick på lifvet och döden är. Och nu blott en upplysning till: jag har ofta varit i dödsfaror, men — det vågar jag försäkra — aldrig har jag en sekund känt fruktans vingslag snudda vid min tanke eller lamslå min handlingskraft, mot hvilket mål denna än rik-tat sig.

Nå, vi stodo där sammanträngda, bataljon invid bataljon, under det att vintern slog oss i ansiktet med sitt isregn. I den uppblöta marken sjönko fötterna ned öfver folkknölarna, och de flesta af oss voro så genomdränkta af fukt, som öfverhufvudtaget var möjligt bli. Våra uniformskappor voro tunga som bly, och kapuschongernas hårda kläde heftade på våra sömntrötta hjärnor, som de senaste fem dygnen inte malt någon annan tanke än den: när blir det af? När kommer afgörandet, så att vi sedan få lofe oss af och skaffa bröd för våra försvull-na magar?

Långt i fjärran hade vi länge hört ett hotfullt morlande eko från kanoner, och dess- emellan hade handgevärens skällt som en flock ilska hundar. Vårt eget tunga artilleri klädde höjderna norr och öster om vårt haltställe — jag kan med bästa vilja inte kalla det för vår ställning, ty en taktiskt riktig ställning måste ha åtminstone enskilda förutsättningar för att bjuda ett slags skydd åt dem, som ockuperat den, eller också lämpa sig till replipunkt. Vår plats på den fröstlösa slätten gjorde infeldera. Vi hade genom en slump fått stanna i vår marsch framåt just där, och sedan fingo vi stå där.

En liten silfverhvit sky med purpurbräm seglade fram på den blyfärgade himlen. Jag stod just och såg den simma som en fisk bland de tjocka molnflaken, som hängde ned öfver våra stackars hufvuden.

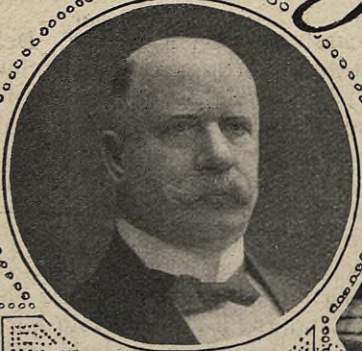
I samma ögonblick blef det ett helvetiskt smatter. Den soldat, som stod mig närmast bredvid, krökte sig i en båge, spolade öfver mig med helt blod, och sjönk med ett gurglande ljud ned vid mina fötter. Jag såg mig kring. Mina öron snappade efter en order. Mina händer lossade revolvern ur sitt fodral. Men inte en signal skar genom dånnet, inte en stämna höjdes till rop.

Trelusensjuhundra räknade den afdelning, som stod på slätten, skyddslös.

Pellerins Växt-Margarin ersätter det finaste mejerismör.

"De gamlas dag."

En intressant utställning.

Kamrer F. OTTERGREN.

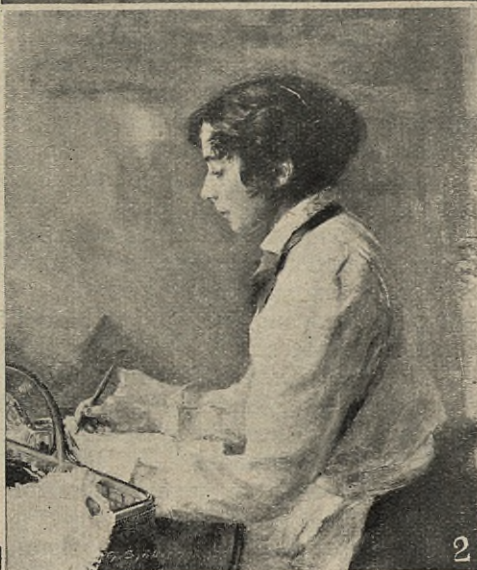

Arkitekt HJ. TÖRNQVIST.

DE GAMLAS DAG", DENNA BE- hjärtansvärda filantropiska idé har nu vuxit ut, tagit en allt fastare form och omfattas med allt vidare intresse af olika samhällsklasser. Den sedan några dagar pågående utställningen i Konstakademien af konstverk, möbler, skulpturer, bonader, spetsar och andra föremål visar, hur lifskraftigt föreningen arbetar för att kunna fullfölja sitt vackra barmhärtighetsverk.

Ett tilltalande särdrag hos denna utställning är de många amatöralster, som fått komma med och hvaraf mycket visar en öfverraskande yrkesskicklighet och artistisk savoir faire. Hela högra sidosalen är ägnad amatörens verk; de två långväggarna ståta med en kollektion taflor, som ge vid handen att färgkonsten har många troget arbetande dilettanter i vårt långa Sverige. Där finnas landskap, genrer, porträtt, en del rörande i sin sträfvan att balansera sig fram på den förnbeströdda skapar-sligen, andra präglade af en viss rutin och imitationsförmåga och åter andra, som godt skulle stå sig bredvid åtskilligt af hvad yrkesartister utställa. De exponerade möblerna fill-

2

en byffé med läskande förfriskningar, och eftermiddagsbesökarna kunna därinne få fröjda sig åt en cabaret, till omväxling med de mera allvarliga konstnjutningarna. Tom-bolan i rokokolockar också, isynnerhet som den skötes af förföriska små herdinnor, hvilka naturligtvis lofva alla besökare guld och gröna skogar. Bland vinsterna märkas en toalettblå från den världsberömda firman Paquin i Paris, värd 800 francs. Utställningen kommer att hållas öppen en tid framåt, beroende på, hur flitigt allmänheten har lust att infinna sig; men man hoppas att offerviljan och skådelystnaden i förening skola blifva starkt drivande faktorer till de gamlas fromma. F. ö. söka de styrande genom matinéer och andra angenäma nöjen att förkofra föreningens pekuniära tillgångar. Våra bilder utgöras, förutom porträtten af bankkamrer F. Ottergren, en af initiativtagarna till De gamlas dag, och arkitekten HJ. Törnqvist, utställningens högt förljante anordnare, bild 1, idrottsprisen, bilderna 2 och 3 amatörafkor (kvinnoporträtt af G. Sjöberg och landskap af S. Widerfeldt), bild 4 grosshandlare Wennbergs möbelkollektion och bild 5 friherre Klingspors byffé.

3

draga sig genast åskådarens uppmärksamhet, såsom den af friherre Klingspor förfärdigade side-board med sina inläggningar, artisten Lundströms efter Haupt imiterade möbelkompositioner i gustaviansk stil, de af grosshandl. A. Wennberg förfärdigade pjäserna, en spegel, toalettblå m. m. — alltsammans smakfulla och omsorgsfullt arbetade alster.

I stora salen träffa vi prins Eugens utomordentligt anslående dukar "Det gamla slotet" och "En sista solglimt" och Oscar Björcks porträtt af kronprinsessan — tre konstverk, som för hvarje gång man återser dem tyckas ha fått liksom en ny skönhets patina öfver sig. Många kända konstnärnamn möta för öfrigt i stora salen och midt på golfvet står Alice Nordins förljusande skulptur "Krokus" i hvit marmor. Grupper af idrottspris, vunna af svenskar i in- och utlandet, utgöra också en af den stora salens sevärdheter. I rummet till vänster finnes bl. a.

5

A. SELANDER & SÖNER,
GÖTEBORG & STOCKHOLM.

KUNGL. HOFLEV.

Den som anskaffar möbler, utan kostnadsförslag från oss, går kanske miste om just det, som skulle passat honom bäst.

40-årig erfarenhet som en af de förnämsta möbelfirmor i landet hafva

KONSTNÄRLIGT SKOLAD LEDNING.

BINDANDE GARANTI FÖR

FÖRSTKLASSIGT ARBETE.

För STOCKHOLM:

Särskild MÖBELARKITEKTBYRÅ

med profulstättning, Birger Jarls gat. 9.

Föreslåndare: **Slgge Almén.**

Som genom en dimma, ett flor af rosen-rött, såg jag dessa soldater med officerarna för respektive fronter lägga sig ned, där de stått. Detalj efter detalj fotograferades af mina vidt uppspårade ögon, ansiktens smärtsamma muskelspel, de krossade lemmarna, som ofta slungades långt bort, afklippta från bålen, blodets kvafva rök — allt såg jag, och jag öfverdrifver inte, om jag säger, att mina ögon hade en Zeiss' skärpa. Jag vet, att jag såg flera tusen olika uttryck i bristande ögon eller skiftande ansiktsmasker.

Så kände jag något brännande hett stryka öfver mitt bröst. Jag såg med likgiltiga blickar ned på uniformskappan. En smal remsa hade rifvits af tyget från den vänstra axeln till den högra, tillfogat mig den här blesyren och ryckt revolvern ur min hand. Jag kände, att blodförlusten snart skulle vräka kull mig, men det bekymrade mig inte. En enda tanke stod klar för mig: hvarför höres ingen order?

När jag föll, hade jag iakttagit mera än trettio officerskamrater, som fallit, sett deras blesyror, där dessa kunde iakttagas, och beräknat min egen plutons förluster. Ännu när jag föll, var min hjärna fullt klar, jag hörde kulsmattret, och i det ögonblick jag förlorade medvetandet, hörde jag min kompanichef ropa: "Hallittik!" — "Hvilket misslag vi gjort oss skyldiga till!"

Två dygn fick jag ligga, innan jag blef omhändertagen. De vanvettiga transporterna af sårade öfverlefd jag — mot dessa favor var den lunginflammation, jag lyckades krångla mig ifrån under fyrtioåtta timmars uppehåll i en vattenvälling, som bäddat in mig så väl, att endast munnen stack upp öfver det våta elementet, en barnlek.

Nå, nu är jag här! Och om ännu ett par månader är jag rask nog att kunna följa mina gamla kamrater på marschen mot Athén.

Ryttmästaren log.

— Kamrat, honnör! Men en sak till: jag har inte fattat er parabel — det där om evighet?

— Ah, javisst. Ni har hört det där gamla påståendet, att för en döendes inre blick skulle i själfva dödssekunden hela hans förlutna lif passera revy. Nåväl! Jag såg flera hundra olika män, döende eller sårade falla. Ännu bevarar min näthinna hvarenda ens uttryck — jag har för besökande kamrater uppgifvit hvilka de voro — jag bär ännu i hjärnan inetsade alla skiftande rörelser, de gjorde, jag har haft tid att med blickarna stryka öfver hela det bubblande, böljande människohaf, som piskades af den lömska blystormen från en kulspruta, som ett par hjältar bland de bulgariska officerarna hade lyckats drilla upp på en höjd inom lagom skothåll för att bärga hem en vacker skörd.

Allt detta såg jag och hade tid att annotera, innan jag föll med kullarmet i örnen. Och vet ni, hur lång tid, det hela pågått, när en af våra granater slet artilleristerna i stycken? Jo, på pricken — åtta sekunder! Tidsbestämningen är absolut exakt. Men jag skulle svurit på, att leken varat i lika många timmar!

Sheker-Ahmed-Bey sjönk tillbaka. En röd fläck brann på hvardera kinden. Med en skymt af gammalt öfvermod tillade han långsamt:

— Vår dag kommer — in ch a l l a h! Om det behagar Allah!

NILS LAGO-LENGQUIST.

Kvinnorna och Baltiska Utställningen.

M DE SVENSKA KVINNORNAS utställning i Malmö denna sommar skall kunna ge hvad den syftar: en öfersiktlig, fullständig tablå öfver kvinnans ställning i vårt land, hennes arbete och arbetsvillkor, så gäller det naturligtvis icke blott att specialkommittéer som ha det sammanhållande arbetet på sin lott göra sitt bästa. Det mesta sociala och yrkesarbetet — om man undantar husmoderns — representeras ju af sammanslutningar, och dessa ha också markerat sin ställning till och sitt intresse för den planerade utställningen, då de genom respektive ordförande undertecknat uppropet till landets kvinnor om medel att möjliggöra utställningen. Nu kommer ytterligare på deras del att hvar för sig ge en bild af sin yrkesgren eller af sitt sociala arbete.

Vi ha i syfte att ge några närmare upplysningar om hur de olika föreningarna ämna ordna sina utställningar förfrågat oss på ort och ställe och kunna redan nu meddela konturerna af arbetet för utställningen inom en del af föreningarna. Andra ha ännu inte företagit några förberedelser, så L. K. P. R., som kommer att besluta i saken först vid sitt centralstyrelsemöte i januari.

Fredrika Bremer-förbundet, för att nu nämna den initialivtagande föreningen först, har för att anordna utställningen tillsatt ett arbetsutskott, bestående af fröknarna Lilly Engström, Lotten Dahlgren, Elin Rheberg, Sigrid Ulrich och Gertrud Adelborg.

Förbundets 30-åriga historia kommer så vidt man nu på ett förberedande stadium kan se, att framställas år för år i kalenderform så att en överblick af dess insats i svenska kvinnörelsens historia vinnes. Öfver stipendie- och låneafdelningens utveckling kommer att uppsättas diagram, och lärorika jämförelser att göras mellan de olika möjligheterna i stipendieväg för den studerande ungdomen af bägge könen. Förbundets litteratur och porträtt af dess ledande kvinnor komma heller icke att saknas. Den kvinnliga landbruksskolan Rimforsas utställning blir en sak för sig. Här erbjuds möjligheter till plastisk framställning, men något närmare är ännu icke bestämdt i saken.

Svenska kvinnornas Nationalförbund, hvars representant inom utställningsstyrelsen är fru Louise Danielsen, har hittills blott arbetat på att göra utställningen känd inom International Council of Women.

Till respektive nationalförbund inom de Baltiska länderna har man sändt en redogörelse för den planerade utställningen och uppmanat dem att söka åstadkomma liknande utställningar för sina länder. Dessutom har man underrättat nationalförbunden i alla anslutna länder om utställningen med uppmaning att göra den bekant för sina

medlemmar för den händelse de skulle ha lust att besöka Malmö.

Någon egen utställning utom naturligtvis af litteratur har man ännu ej planerat, då ju de anslutna förbunden antagligen komma att utställa hvar för sig inom sina grupper.

Hvita Bandets kommitté består af fröknarna Gerda Meyerson och Du Rietz, som med sig adjungerat fru Gerda Nordling i och för utförande af plastiska modeller af Vårta-restauranten och det kvinnliga alkoholisthemmet Håkanstorp, föreningens två stora skapelser. Dessutom kommer man naturligtvis att samla statistiskt material, litteratur och fotografier.

Hvita Bandets årsmöte är bestämdt att hållas i Malmö under sommaren, möjligen inom kvinnornas utställning, ifall lokalen lämpar sig.

De olika föreningarnas sträfvan tyckes gå ut på att behandla materialet så att det blir så njutbart som möjligt för utställningsbesökarna, lätt öfverskådligt och de upplysningar det har att ge slående och lätt åtkomliga.

Kan detta genomföras kommer helt visst kvinnornas utställning att bli en värdefull tillökning till utställningens lockelser. Att den yttre ramen, nämligen det nya Årsta, kommer att bli vacker och praktiskt anordnad på en gång, därom erhåller man ytterligare visshet af den lilla broschyr, innehållande centralstyrelsens Bragelöften, som nyligen utkommit.

Tystnadens torn.

En historia från Bombay.

Af AXEL IDESTRÖM.

(Forts.)

HANS ANSIKTE VAR VÄNDT från ljuset och tillräckligt doldt för att vara oigenkännligt, men hans framsträckta hufvud vittnade att han betraktat uppträdet nyss med yttersta spänning.

Hvad mera var: Nu gick Apam Napat rakt fram till just denne man, tog honom med ett kraftigt tag under armen och ledde honom ur rummet, alldeles som en tjänare tar hand om sin herre. Och gubben i kapuschongen behöfde synbarligen hjälp, ty han staplade, som om han befunno sig i redlost tillstånd.

Då parsiskan säkerligen redan hunnit undkomma och för öfrigt naturligtvis endast begifvit sig raka vägen hem, beslöt Willman strax att närmare observera de båda intressanta figurer, som han nu funnit drifva sitt spel tillsammans. Men denna lokal hade åtskilliga rum till sina gästers föfogande, och i den lilla trängsel, som nyfikenheten vållade efter uppträdet nyss, hunno också dessa båda försvinna. Willman spanade förgäfvad efter dem ute på gatan och väntade lika förgäfvad en god stund utanför porten.

Ensam måste han leta sig tillbaka till sin bostad utan att återse dem. På vägen grubblade han öfver anledningen till dessa båda personers intresse för den sköna parsiskan. Apam Napat var säkerligen endast den simple roddare han syntes, och guldet, som han upprepade gånger sökte påtruga Arda Virafs dotter, måste alltså härflyta från kapuschongen eller från någon annan. Kanske dolde kapuschongen en helt ung och vacker man. Hans gång i parken under månskensnatten hade till en början varit spänstig nog. Men om han vore en friare, hvarför erbjöd han

IDUNS KOKBOK

AF

ELISABETH ÖSTMAN

är den bästa kokbok för det svenska hemmet.

På mindre än 2 år har den utgått i öfver 25,000 ex. - Pris: Kr. 5:50 inb.

Kobb's Canton Thé

är en ytterst delikat och hälsosam thédryck.

Till salu i alla finare speceriaffärer.

Sorgebudet från Ericstberg.

VÅRA ÄLSKADE FÖRÄLDRA Carl Carlsson Bonde och Sophie Bonde, född Beck-Friis, afsomnade stilla i natt kl. 2."

Deffa tillkännagifvande, undertecknad af barnen till slottsherren på Ericstberg och hans maka, sammanfaller i ett par rader den lika gripande som ovanliga historien om två makar, som inom samma timma få följas åt i döden, efter ett långt, lyckligt samlif. Ett sällsamt högtidligt skimmer ger denna episod åt en lefnad, mer än de flesta i vårt land glänsande, rik och verksam.

Friherrinnan Sophie Bonde, den af makarna som gick först ur tiden, hade efter flere anfall af hjärnblödning åter på senhösten repat sig så mycket, att hon under lördagen kunde förelaga promenader i parken vid sin mans arm. Äfven baron Bonde själf hade varit klen på grund af en hjärtåkomma, men befann sig nu bättre. De sex barnen så när som på äldste sonen, baron Carl Bonde, voro samlade i hemmet. Mot aftonen insjuknade friherrinnan på nytt helt oförmodadt, men på någon öfverhängande fara trodde man ej, och baron Bonde gick till hvila vid midnatt. Vid 2-tiden blef han underrättad af barnen om att en försämring inträdt, friherrinnan var då i själfva verket redan död. Han begaf sig till sin makas sängkammare, och när sanningen där stod klar för honom förantledde den hastiga sinnesrörelsen hjärtslag och han sjönk ner död. Inom en kvarts förlopp hade Ericstberg mist både slottsherre och slottsfru.

Baron Carl Carlsson Bondes offentliga

bana, så rik, så verksam och hedrad med medborgerliga utmärkelser som den var, synes dock knappt vara den, som legalt närmast till hands för en godsherre af gammal frejdad adel, ägare till ett af Sveriges stoltaste herresäten. Redan vid sitt tidigaste framträdande i politiken visade han sig hafva sympatiskt förstående för det nya i tiden. Om liberalism är optimism som det säges, var det kanhända hans ljusa optimism och hans tro på framtidens krafter, som afgjorde hans plats bland de stridande. Det fordras också en hjärtats välvilja och en intelligensens rörlighet af en man med hans traditioner och ställning för att så dela med sig af sin tid, sin förmåga, sina resurser åt de sträfvanen han

gillade. Han räckte till öfver allt, emedan han hade en stark öfverlygelse af allt hans plats i lifvet förpliktade.

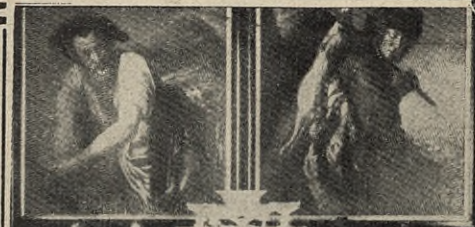
Denna uppfattning delades också af hans maka, med hvilken han år 1876 ingick äktenskap, friherrinnan Sophie Beck-Friis från Börtinge-Kloster i Skåne. En typisk slottsfru af charmant yttre var Ericstbergs härskarinna, förutom hvars förmåga och intresse Ericstberg hvarken kunnat bli det lyckliga hem för man och barn som det var eller det centrum för internationell gästfrihet som det blef under åren.

Ericstberg, hvars namn under de senaste åren så ofta förekommit i samband med någon fest för internationella kongressledamö-

ter af skilda slag, för ryktbarheter inom fredsarbetet eller andra tidens sträfvanen, är som bekant beläget i stora Malma och angränsande socknar i Södermanland.

Slottet har en 400 år gammal historia och är af ett ärevärdigt och ställigt utseende, uppförd i tre våningar med flyglar, omgivet af vackra parkanläggningar. Det omfattar ett 50-tal rum, däribland ett bibliotek, som innehåller en boksamling af 50,000 band, samt praktrum med ypperst dyrbara samlingar af tafflor, gobeliner, möbler och konstföremål af olika slag. Samlingarna påbörjades under förra århundradet af familjen Hildebrand, som ägde godset innan det genom arf öfvergick till ätten Bonde, som egt det i tre led. Under den senaste egaren och hans fru ha samlingarna ytterligare fullständigats. Ericstbergs arkiv innehåller stora skatter för forskare. Baron Bonde, själf intresserad arkivman som han var, har själf gjort en del af dem tillgängliga för allmänheten, då han utgifvit bl. a. Hedvig Elisabeth Charlottas dagbok i tre band.

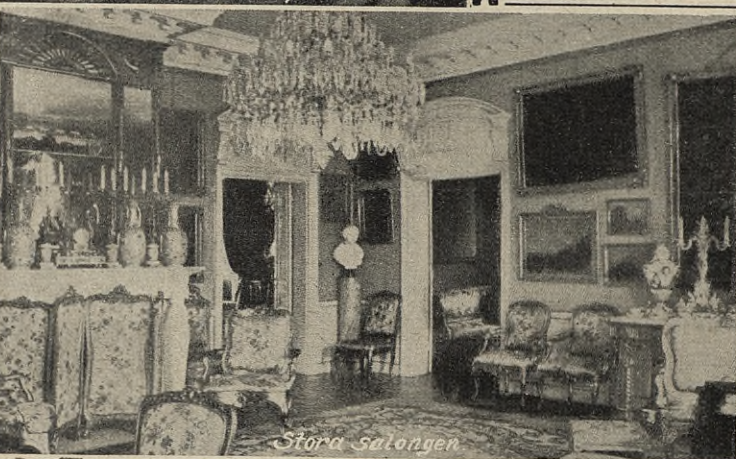
Makarna Bondes fränfalle markerar avslutningen på en ära i Ericstbergs historia och betyder samtidigt förlusten af tvänne personligheter, som komma att saknas vida utöfver kretsen af släkt och nära vänner samt underhafvande. Äfven i utlandet speciellt i Frankrike bland de många som åtnjutit Ericstbergs gästfrihet och intagits af slottsherrens och hans makas älskvärda personligheter, skall dödsbudet mottagas med förstämning och de dödas minne bevaras i lacksamhet.

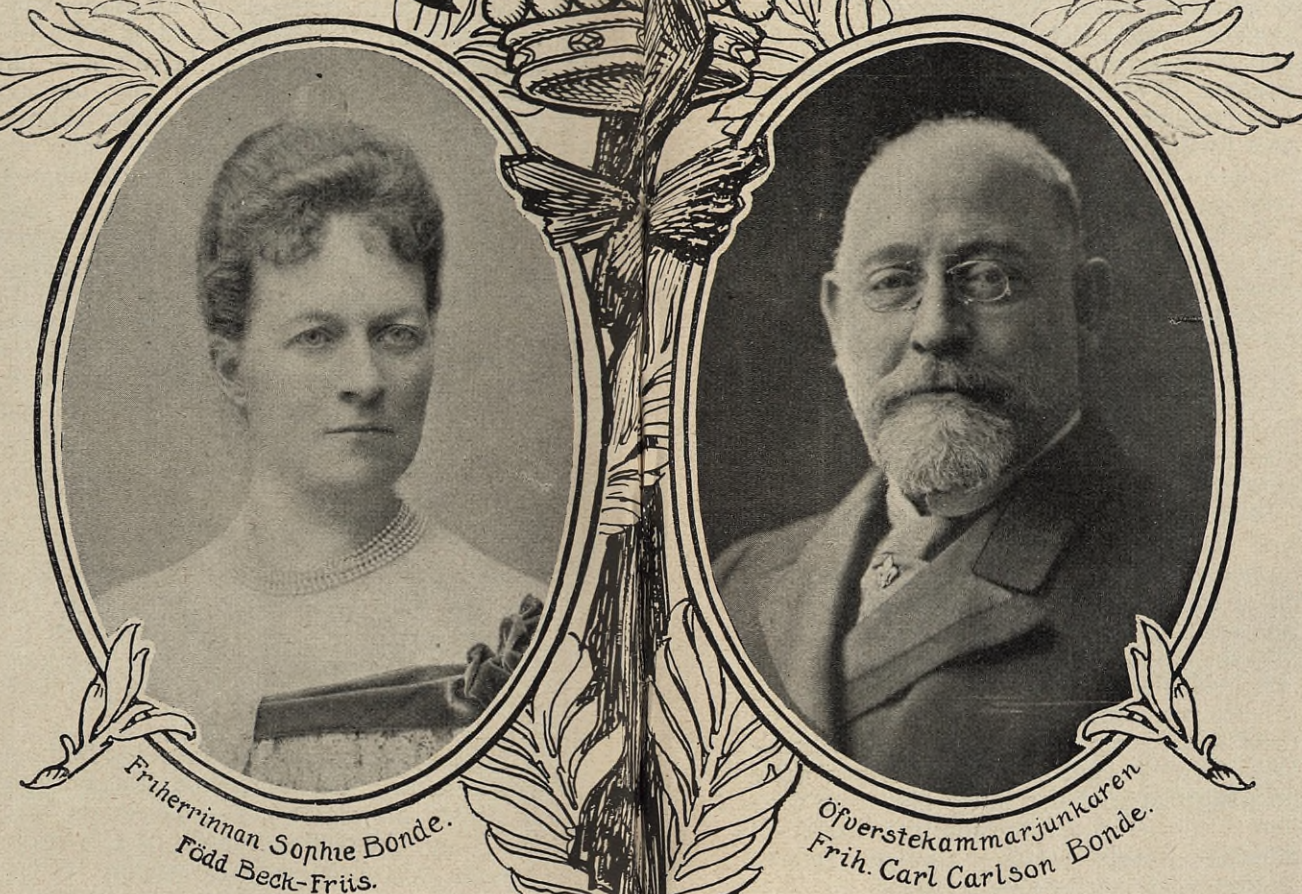
Silverskänk i matsalen.

Salongen med Bondenporträtten.

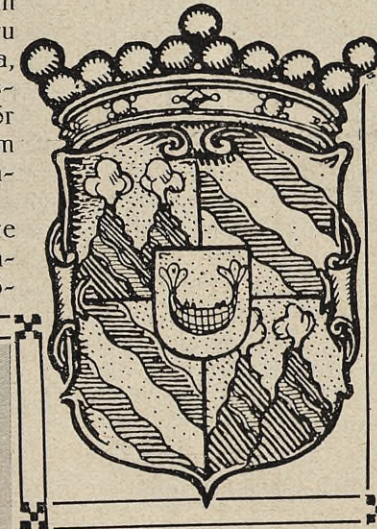
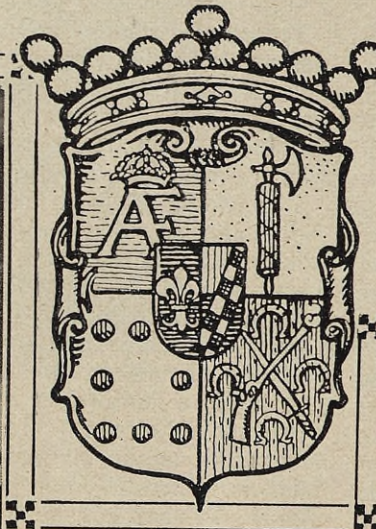

Stora salongen.

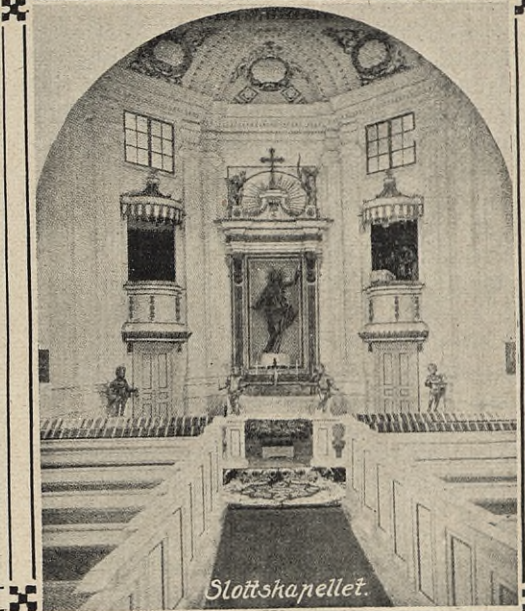

Friherrinnan Sophie Bonde.
Född Beck-Friis.

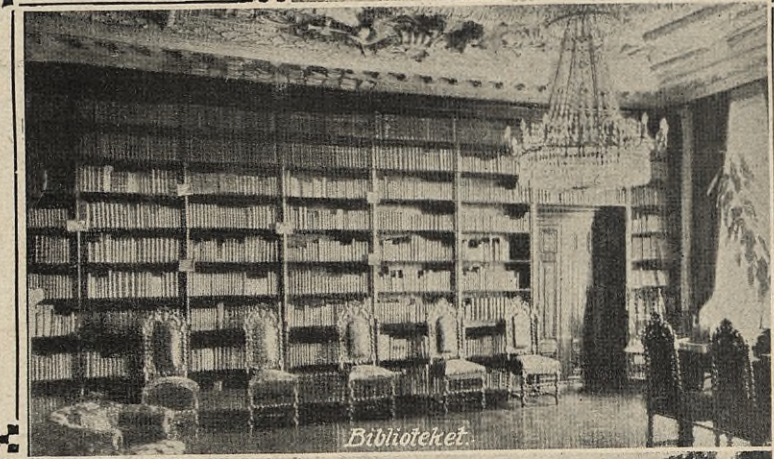
Öfverstekammarjunkaren
Fruh. Carl Carlsson Bonde.

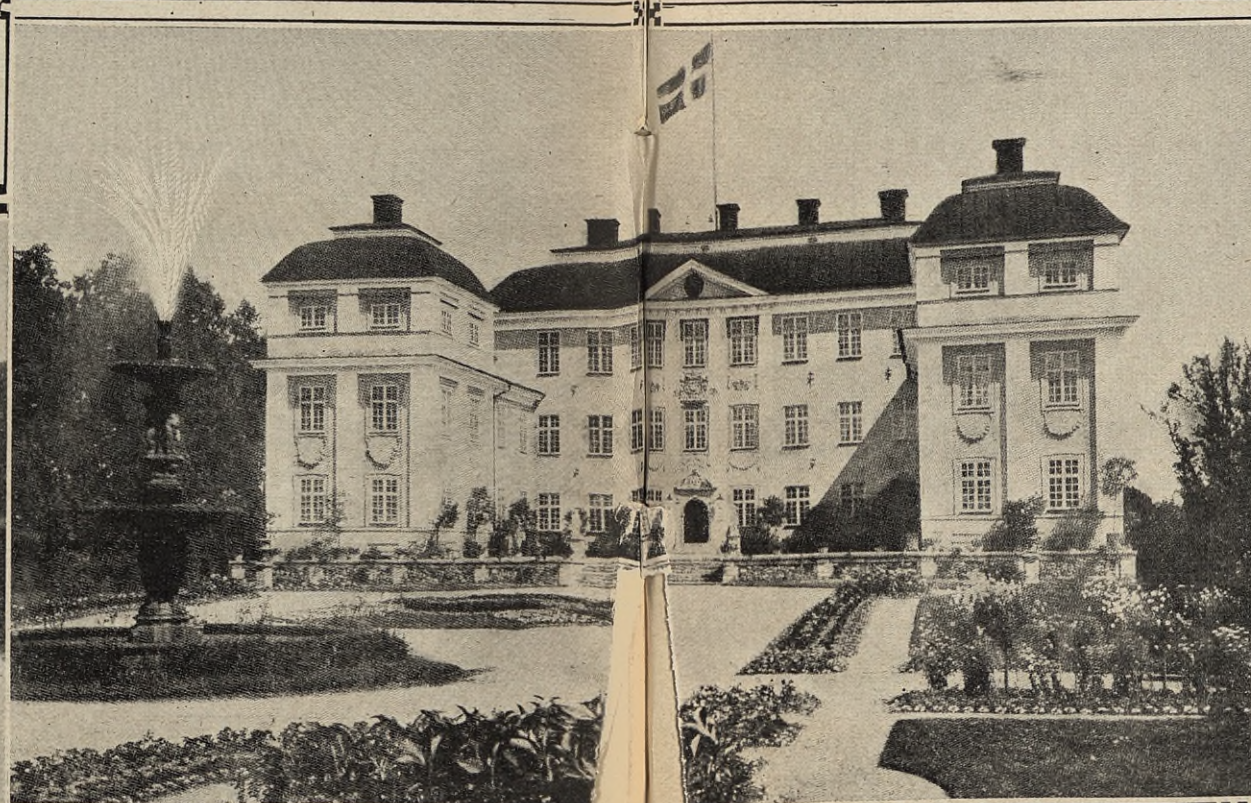
Friherrinnans Sängkammare.

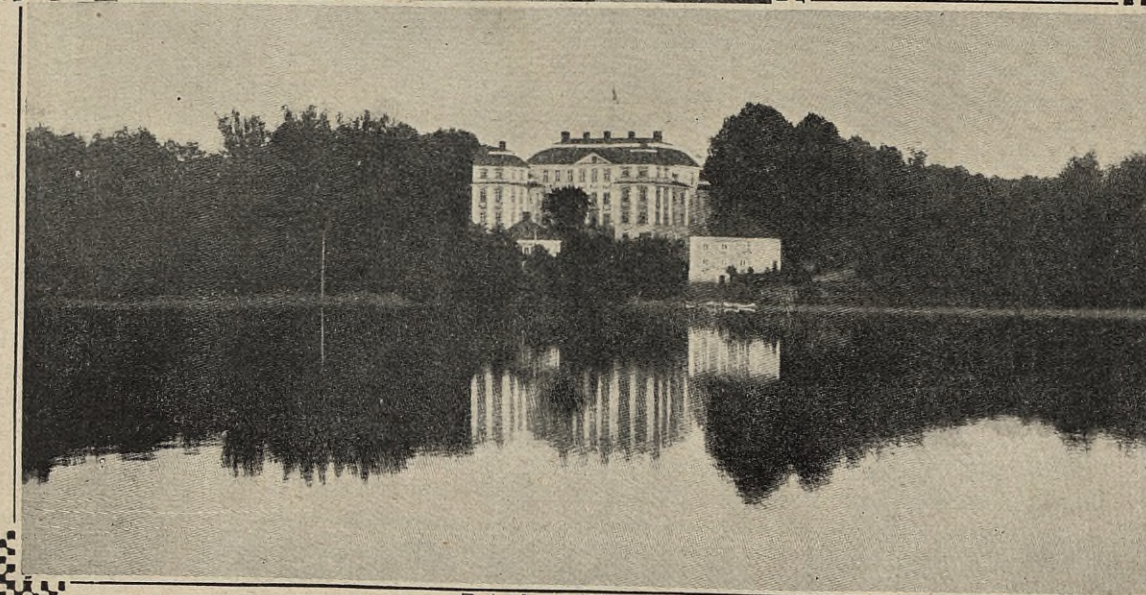
Slottskapellet.

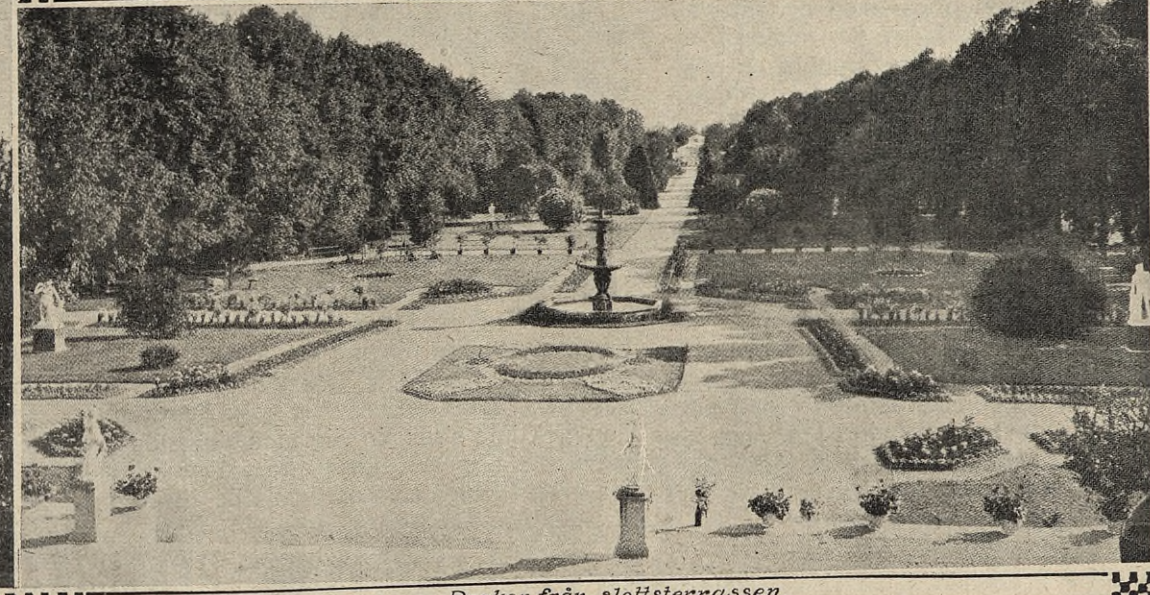
Biblioteket.

Ericstberg från sjösidan.

Ericstberg från sjösidan.

Parken från slottsterrassen.

SPALTEN OM BÖCKERNA

LUDVIG NORDSTRÖM HAR I dagarna utgifvit sin första stora stockholmsroman, hvars titel, *Jobbarfamiljen Gobsman*, kommer läsaren att tro, att han här står inför en skildring af det moderna stockholmska affärsjobberiet med all dess rutenhet och samvetslösa människooffrande. Tiden är just nu mogen för en sådan bok, och man skulle haft stora skäl att vara författarens temperamentsfulla penna tacksam, om den digra volymen ägt aktualitet i sådan riktning.

Titeln är emellertid endast en skylt för varor, som förekomma mycket sparsamt innanför, liksom den Vasaorden, som symboliskt pryder omslaget, först får realitet på bokens slutsidor.

Men den Gobsmanska familjen fångar i alla fall läsarens intresse, tack vare den verve och förlösande humor hvarmed författaren i stort sedt berättar.

Gobsman har en inbringande potatisaffär nere vid Munkbron och ett hus på Söder, där han lefver ett undanskymd lif; men hans hela sträfvan är att en dag kunna få beträda den fina värld, som bygger och bor på andra sidan Strömmen, få lefva bland folk, som betyder något, och själf få sitt människovärde erkändt och inregistrerat i den stora lig-gare, där det goda hos individen bokföres. Af naturen en skojare genomgår Gobsman åtskilliga stadier af fåfänga, egoism och bakslughet, men visar till sist att på botten af hans väsen bor materialet till något bättre. Det är det sympatiska hos Ludvig Nordström som författare detta, att han alltid häfdar det andliga värdet hos sina figurer, äfven om de genom omständigheternas makt tvingas att röra sig i röfvarkostymer.

Berättelsen om Gobsman och hans familjs öden är som sagdt gjord med ganska mycket lif och kraft, och bipersonerna, däribland de hastigt förbiskymtande fondmäklarherrarna, ha också försetts med träffande drag. Fabeln är välspunnen; en och annan episod verkar dock något godtyckligt arrangerad och afslutningen tillfredsställer knappast en mera fordrande läsare. Först och främst tror man icke på unge Karl Gobsmans hastigt förändrade åsikt med hänsyn till faderns donation. Här synes författaren ha tillgripit första bästa infall för att bli kvitt historien, åtminstone får man det intrycket vid läsningen. Och sluteffekten med gubbens död och den mystiskt uppdykande Vasaorden är icke riktigt förstklassig.

I teckningen af gamla Gobsman lider dialogen af de ständiga upprepningarna af vissa talesätt — förf. röjer här en mindre lycklig påverknings af Dickens — som blir så pass tröt-tande, att man stundom frestas att hoppa öfver flera sidor i taget. Den i regeln rappa och målande stilen undgår dessutom icke en anstrykning af farbroderlig pratsamhet och viktighet, som ett så ungt och jäsande författar-temperament som Ludvig Nordströms bör taga afstånd ifrån, innan manerret för alltid blifvit ett med pennan.

Hvad diktaren verkligen kan åstadkomma i fråga om ypperlig berättarkonst, det visar han däremot i bokens sjätte kapitel. Det strålar en kvickhet, en iakttagelseskärpa och en stockholmskolorit från dessa sidor, som komma en att önska, att de räckt boken ut. Kanske bebåda de mästerverket, som vi vänta af "Borgares" författare.

E. H—n.

"KVINNAN SOM DU GAF MIG", HALL Caines senaste roman, har nu utkommit i svensk öfversättning å Bohlin & C:os förlag.

Kvinnan, som du gaf mig — i dessa Adams ord har alltid legat en lätt före-bräelse mot vår Herre för den förhastade åtgärden att skapa kvinnan. Hall Caine har helt och hållet vändt om betydelsen af det gamla ordet. Hos honom blir det en man-nens samvetsfråga till sig själf: hvad har jag gjort med kvinnan som Du gaf mig?

I det fall som boken framställer blir frågan icke god att besvara, ty den kvinna hvars lefnadslopp här tecknas, är under hela sitt korta lif missbrukad, skymfad, brufaliserad af män. Först af fadern, den rike uppkomlingen och despoten som förfogar öfver henne så som öfver en egendom med intet annat mål för ögonen än att med hennes hjälp tillfredsställa sin ärelystnad. Han rycker henne som litet barn från modern och sänder henne till ett italienskt kloster; när hon sedan vunnit en ny mor i abbedissan, lages hon med våld från klostret, föres hem till den lilla ön — vi känna den från andra Hall Caines romaner — där hon mot sin vilja giftes bort med den uffaltige, lättsinnige lord Raah, arflagare till öns stora namn. Nu går den lilla ljuftva veka Mary O'Neil nästan medvetslös af fasa och motvilja ur faderns i makens händer. I ganska brutala ord skildras hennes kamp för att värna sig själf för mannen, hennes långa bittra lidande under sitt skenäktenskap, in till dess krisen inträder i och med att hon återser sin barndoms lekkamrat, upptäcktsresanden Martin Conrad, och deras kärlek vaknar på nytt. Men äfven han, som älskade henne så högt och var hennes "rätte make", har skuld i hennes öde; han lämnar henne för att sluta sig till en polarexpedition, och hon måste ensam möta den förfärliga situation, som inträder, då mannen upptäcker att hon bedragit honom. Hon rymmer till London, och ett stort parti af bokens senare del upptages af de lidanden hon utstår där före och efter sitt barns födelse. Här gisslar författaren alla de välgörenhetsinstitutioner, som antingen fordra klara päpper för att hjälpa eller också vilja skilja åt mor och barn för alltid. Mary har hört ett falskt tidningsrykte att Martin förlit sig med sin expedition och förlorat allt hopp. I sin yttersta nöd ger hon sig ut på gatan för att offra sig själf för barnet — den första man hon vänder sig till på Regent Street är Martin!

För de lyckligen återförenade inställer sig dock nu ett problem, hvilket vi utanför den heliga katolska kyrkan ha svårt att sätta oss

in i: nämligen Marys förra äktenskaps olöslighet. Inför borgerlig domstol afkunnas skilsmässan, men den katolska dogmatron har sitt grepp äfven öfver Marys eget hjärta, och då den katolske prästen på ön trots sin kärlek till Mary vägrar att viga henne, tror hon sig tvungen att lämna Martin. Marys död löser dock konflikten: hon var bruten af de lidanden hon utstått.

Boken är skriven såsom Marys egen skildring af sitt lif, med inskjutna kommentarier af Martin Conrad. Dess intrig är full af spänning och den innehåller bland en del för icke-anglosaxisk smak väl romanaktigt, många poetiska och gripande partier.

TVENNE AF VÅRA MEST KÄNDE OCH framskjutne konstnärer ha i dagarna riktat höstens bokflod med hvar sitt verk: professorn frih. Gustaf Cederström har samlat sina "Minnen" från en snart 70-årig lefnad i en ställig rikt illustrerad volym (Norstedt & Söners förlag), samtidigt som Georg Pauli under titeln "Konstnärslif och om konst" sammanfört en del föredrag och uppsatser från skilda epoker och miljöer (Albert Bonnier). Friherre Cederström berättar i en okonstlad och underhållande stil om barndomsdagar, skol- och militärtid, om den unge konstnäradeptens vandringsår genom Tysklands, Frankrikes, Italiens vallfartsorter — dock först och sist och med det fullaste hjärtat om upplevelserna, striderna och segrarne i sitt kära Paris! Efter hand få vi följa honom ända till professors- och direktörsposten vid vår egen konstakademi, och vi följa honom tacksamt och gärna genom ett myller af skymtande bekanta anle-ten, fina och älskvärda iakttagelser, en osviklig hängifvenhet för konsten som lifs-innehåll och lifsuppgift.

Georg Pauli är en ypperlig stilist, en liflig berättare, en spirituellt lifs betraktare och konstfilosof. Han var ung med de unga i Paris under de oförglömliga 70- och 80-talen, och han låter dem stå upp på nytt för vår syn i hela deras betagande rosenljus. Men han har icke stannat där, under de grånande håren är han alljämt i avantgardet: impressionism, kubism, allsköns modernism äro för honom icke skrämmande vanarter, utan nya skott på konstens evigt gröna träd, dem han vill bryta och undersöka.

Bägge böckerna ge vyer och behållning. Läs dem — och ni håller af dem.

HUSMODERNS KALENDER HETER EN A J. A. Lindblads förlag i Uppsala till det billiga priset af 1: 75 utgifven volym af rikt och mångskiftande innehåll. Själftva kalendern med dess anteckningssidor upptaga det minsta utrymmet, resten utfylles af ett 20-tal uppsatser, illustrerade och försedda med vignetter, och afsedda för den vakna och intresserade husmodern. En vacker dikt af Oscar Stjerne inleder den litterära afdelningen, så följer en uppsats om Fredrika Bremer af Fanny Månsson, två artiklar i hemfrågor af Hanna Kamke, en uppsats, befullad Rumskonst — prydnadskonst med många kloka råd af Einar Rosenborg, samt åtskilliga praktiska uppsatser om hemmets sysslor. Den lilla kalendern kommer helt visst att med nöje läsas af den publik till hvilken den vänder sig.

Det bästa läkemedlet är

NISSENS

ÄKTA BRÖSTKARAMELLER

Enda tillverkare A.-B. Nissens Manufacturing, Norrköping.

Gymnastikdirektörexamen

afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 14 sept.

Prospekt gen. **kapt. J. Thulin, LUND.**

Göteborgs Gymnastiska Institut,
Göteborgs Arkader, Göteborg,
längsta o. fullständigaste specialkurs i **Sjukgymnastik** o. **Massage.**

Begär prospekt!

Doktor A. Kjellbergs

kurs i massage och sjukgymnastik.

Begär prospekt! Stockholm.
Mästersamuelsgatan 70.

Massage och Sjukgymnastik

meddelas af **Gymnastikdirektör Judit Svensson,** Göteborg 30. A. T. 13419.
Riks Söd. 130. Om sommaren anställd vid Ulricehamns sanatorium o. badanstalt.

Damer!

Innan Ni göra något för Eder hy, hänvänd Eder förtroende fullt till **Franska Parfymmagasinet, Hofleverantör,** 21 Drottninggatan 21, Sthlm, där Ni kunna diskret erhålla enastående och oskadliga medel, som verkligen förskönar hyn.

Mélanogéne,

Discu-mare — färgar hår, skägg och ögonbryn — håller färgen i månader. Pr. kr. 4,50. Försändes diskret.

Franska Parfymmagasinet,
Hoflev., 21 Drottninggatan 21, Sthlm.

Vårda håret, om det är sjukt eller friskt, och använd **Zivertz' Extrait Vegetal** bästa hårkonserveringsmedel. Rekommenderadt af många läkare. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos Kongl. Hofl. **Zivertz' Bfr.** Drottninggatan 42, Arkaden, Göteborg. Återförsäljare rabatt.

Crème Idéale
(Majorskan Edmann, Varberg)

är en förnämlig hudörme, den förskönar i högsta grad hy, händer, hals, utsökt i doft, snöhvitt och oföränderlig.

Poudre de Riz Idéale

är det mest förtjusande af alla poudre.

Förnämsta Parfymaffärer.

Hårnät,
äka till kr. 3,75 pr. duss. vanl. storl. prof mot 35 öre i frimärken.
Svenska Hårnätimporten, Stockholm Va.

Ferrin

Fås på apoteken.

Bästa järnmedel
utmärkt styrkande.
Apoteket Lejonet, Malmö.

EAU DE QUININE

KRONAN AF ALLA HÄRVATTEN

ED. PINAUD

18, PLACE VENDÔME PARIS

Bevarar o. stärker hårväxten.

FÅS ÖFVERALLT **ED. PINAUD**

H.-G. SÖDERBERGS IMPORT A.B.

1MA ANTRACIT,
HUSHÅL-SKOL
& KOKS

Riks. 5914, 3092, 575, 11809, 11812 • ALLM. 451, 3092, 1282, 2582

VINOLIA

Tvålar, Parfymer och Toalet-Artiklar.

FÖR BARNAVÅRDEN.
VINOLIA PUDER och CRÈME äro alltid oumbärliga för barn. Deras ömtåliga hud blir lätt röd och narig. Glöm ej VINOLIA, när Lillan badar. * * *

Vinolia Generalagentur:
Skepparegatan 6, STOCKHOLM Ö. DJ.

Flowers världsberömda verk.

Personlig Magnetism, Hypnotism, Minnets Utbildning, Tankekraft, oumbärliga för tidens kraf och människans framgång i livet — nu utkomna på svenska, alla fyra verken sammanfattade i ett högst elegant praktband. Dessa, som i utlandet betinga ett pris af Kr. 20:—, säljas af en händelse för endast Kr. 4:50 franko mot postf. Beställn. exp. gen. **Flowers Kollektions Förlag,** Stortorget 9, Malmö.

Etablerad 1847.

Allcock's Plåster

EAGLE BRAND.

Världens Mest Betydande Utrvartes Läkemedel.

Smärtor i Ryggen.
Intet plåster kan jämföras med **Allcock's.** Förmär starka klenna ryggar mer än någonting annat.

Smärtor i Sidorna
lindras hastigt af **Allcock's Plåster** på samma gång som det stärker sidan och återställer energien.

Allcock's är ett ursprungligt och äkta poröst plåster. Det är ett Universalmedel, som säjes i alla apotek öfver hela den civiliserade världen. Kan påläggas hvarhålst smärtor finnas.

Skulle Ni vara i behof af ett piller, Fullkomligt vegetabiliska.

TAG DÅ UTAF **Brandreth's Piller** (Est. 1752.)

Vid förstoppning, gallsjuka, hufvudvärk, svindel, dålig matsmätning etc. FÖRSÄLJAS HOS ALLA APOTEKARE.

ALLCOCK MANUFACTURING CO., Birkenhead, England.

LINDT & SPRÜNGLI

LINDT-CHOKLADERNA

FINASTE SCHWEIZERMÄRKE

Tag vara på de **öfvertryckta spårvägsbiljetterna!**

Mot 10 st. med siffror öfvertryckta kvitton och öfvergångsbiljetter erhålles

Joh. Lundström & Co. A.-B.
Kungl. Hofleverantör.

Anthracit
Hushållskol Cokes Briketter.

ett **gult** spårvägs-kort å vårt hufvudkont. **Skeppsbron 18.**

BENDIX

Realisation

av

BARNKLÄDER & BACKFISCH-KLÄDER

pågår t. o. m. **Måndagen den 1 December** i samtl. våra försäljningslokaler.

Köttsoffa

bereder man bäst af **MAGGI'S** Buljong-Tärningar

Vill Ni bli en skicklig pianist?

Många äga musikalisk begåfnung nog för att bli stora pianister, men sakna muskelkontroll, denna förnämliga art absolut behärskas de snabbaste, mest komplicerade rörelser, som äro de stora pianisternas egen.

FORTEINSTITUTET i Göteborg meddelar pr korrespondens undervisning efter ett nytt system, som sätter enhvar i stånd att förvärva denna muskelkontroll redan efter några månader genom blott några minuters öfning daglige.

Inför detta system försvinna rent tekniska svårigheter; öfverspelning — denna plåga för alla pianostuderande — reduceras till ett minimum, och dock göras på några månader lika stora framsteg, som eljest på årtal.

Ingen, som studerar pianospelning, bör försumma att vid sidan af annan undervisning eller själfstudium taga en kurs pr korrespondens för oss. Absolut behärskning af hvarje anslag — briljant teknik — se där resultatet efter kort tid.

Uppgif namn och adress till "Forsteinstitutet" — Göteborg (bifoga 20 öres porto, om Ni vill) och Ni erhåller omgående prisuppgift, samt ett häfte "Om Muskelkontroll och Pianoteknik", hvori detta nya system är vetenskapligt förklaradt.

Realiseras

Handgjorda Herr- och Damkängor

Herr	förr	25	—	18	—	15	—	10	—
	nu	15	—	12	—	11	—	7	—
Dam	förr	27	—	16	—	12	—	9	—
	nu	16	—	10	—	8	—	5	—
Barn	förr	2.50	—	3	—	3.50	—		
	nu	1.25	—	1.75	—	2.25	—		

Mot postförskott från

Skomagasiniet Gartz, Borås.

Dalaslöjlotteriet.

Vinsterna utgöras af hemslöjd, handverk och konstsöjd från Dalarna.

Bland vinsterna märkas elegant möblemang, från A.-B. Gustaf Plinta i Hedemora, till herr- och hvardagsrum, matsal och sängkammare samt fullständig köksuppsättning. Vidare vackra kammarorgel af ek, Stjärnsunds, Moraur, möbler, konstsmiden, koppararbeten, skinnvaror, väfnader (såsom duktyger, gardiner, mattor, täcken, kuddar, dräkttyger, vadmal m. m.), vantar, knifvar, dalasmycken af silver, väfstolar, kälkar m. m.

Dragning nästa månad.

Lotter å 1 krona sändas mot postförskott eller insändande af beloppet jämte porto i postanvisning under adr.

Dalaslöjlotteriet, Hedemora.

Brunkebergsteatern

Alltid veckans bästa nyheter!

Idun utgifves denna vecka i A och B.